מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- לזהות את הגזרה של פועל נתון (ל״ה, פ״י/ו, ע״ו/י, פ״נ)
- להבין איך האות הנחה משתנה או נעלמת בנטיות שונות
- להכיר יוצאים מן הכלל נפוצים כמו לקח

גרסה רגילה – כל הפריטים.

חלק א׳ – זיהוי הגזרה

1. ב – ל״ה
2. א – פ״י/ו
3. ג – ע״ו/י
4. ב – פ״נ
5. א – ל״ה
6. ג – פ״נ

חלק ב׳ – נכון או לא נכון

1. נכון – למשל קנה-קניתי, בכה-בכיתי
2. לא נכון – בעתיד הנו״ן לרוב נבלעת, כמו נפל-יפול
3. נכון – למשל קם-קמתי, שר-שרתי
4. לא נכון – בעתיד הוא מתנהג כמו פ״נ: אקח, תיקח

חלק ג׳ – השלמת מילים

1. ה
2. י
3. יפול
4. י
5. ו

חלק ד׳ – התאימו פועל לגזרה

- 1 – ד (ל״ה)
- 2 – א (פ״נ)
- 3 – ב (ע״ו/י)
- 4 – ה (פ״י/ו)
- 5 – ג (ל״ה)

חלק ה׳ – שיטת הבלש - סדר הפעולות

1. מצאו את השורש של הפועל
2. חפשו אם יש בשורש אות מהאותיות א, ה, ו, י, נ
3. בדקו באיזה מקום בשורש נמצאת האות הנחה
4. קבעו לפי המקום לאיזו גזרה שייך הפועל

חלק ו׳ – הסבירו במילים שלכם

1. כי בעתיד הוא מתנהג כמו פ״נ (אקח) ולא כמו פועל שלם רגיל
2. פועל מתאים לכל גזרה במשפט תקין

כרטיס יציאה – מה לחפש

- בדקו שהפועל מתאים לגזרה הנכונה
- התשובה הנכונה: ו או י
- התשובה צריכה להזכיר שהוא מתנהג כמו פ״נ בעתיד

טיפים להפעלה:

- אפשר לתת רמז אחרי שתי טעויות, בלי לחץ של זמן
- מומלץ לעבור שלב אחר שלב ולוודא שהתלמידים מבינים כל גזרה לפני המעבר לבאה
- אפשר להיעזר בלוח כדי לרשום דוגמה אחת מכל גזרה לפני תחילת הדף

דף תרגול: גזרות הנחים בשורש

דף התלמיד/ה רגיל

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בעברית יש שורשים שבהם אחת האותיות היא אות נחה (א, ה, ו, י, נ). אות כזו יכולה להיעלם או להשתנות כשמטים את הפועל. בדף הזה נתרגל זיהוי של ארבע גזרות נחים עיקריות.

1 חלק א' – זיהוי הגזרה

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. לאיזו גזרה שייך הפועל קנה?

א) פ״נ ב) ל״ה ג) ע״ו/י ד) פ״י/ו

2. לאיזו גזרה שייך הפועל ישב?

א) פ״י/ו ב) ל״ה ג) פ״נ ד) ע״ו/י

3. לאיזו גזרה שייך הפועל קם?

א) פ״נ ב) פ״י/ו ג) ע״ו/י ד) ל״ה

4. לאיזו גזרה שייך הפועל נפל?

א) ע״ו/י ב) פ״נ ג) ל״ה ד) פ״י/ו

5. לאיזו גזרה שייך הפועל בכה?

א) ל״ה ב) פ״נ ג) ע״ו/י ד) פ״י/ו

6. לאיזו גזרה שייך הפועל נסע?

א) פ״י/ו ב) ל״ה ג) פ״נ ד) ע״ו/י

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	בגזרת ל״ה האות האחרונה בשורש היא ה, אבל בהרבה צורות היא מתנהגת כמו י	☐	☐
2	בגזרת פ״נ הנו״ן נשארת תמיד בכל הנטיות של הפועל	☐	☐
3	בגזרת ע״ו/י האות האמצעית יכולה להיעלם בחלק מהצורות	☐	☐
4	הפועל לקח מתנהג בדיוק כמו פועל שלם רגיל בכל הזמנים	☐	☐

3 חלק ג' – השלמת מילים

השלימו את המילה החסרה.

1. השורש של המילה קנה הוא ק-נ- _____

2. הפועל ישב שייך לגזרת פ _____ /ו

3. בעתיד, הפועל נפל הופך ל _____

4. השורש של המילה שר הוא ש- _____ -ר

5. השורש של המילה בא הוא ב- _____ -א

4 חלק ד' – התאימו פועל לגזרה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. בכה	___	**א.** פ״נ
2. נגע	___	**ב.** ע״ו/י
3. קם	___	**ג.** ל״ה
4. ידע	___	**ד.** ל״ה
5. עשה	___	**ה.** פ״י/ו

5 חלק ה' – שיטת הבלש - סדר הפעולות

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	קבעו לפי המקום לאיזו גזרה שייך הפועל
☐	בדקו באיזה מקום בשורש נמצאת האות הנחה
☐	מצאו את השורש של הפועל
☐	חפשו אם יש בשורש אות מהאותיות א, ה, ו, י, נ

6 חלק ו' – הסבירו במילים שלכם

ענו בקצרה.

1. הסבירו מדוע הפועל לקח נחשב ליוצא דופן

2. כתבו פועל אחד מכל אחת מארבע הגזרות שלמדנו ונסחו משפט קצר עם כל אחד

כרטיס יציאה

כתבו פועל אחד מגזרת ל״ה ופועל אחד מגזרת פ״נ

מהי האות הנחה בגזרת ע״ו/י?

למה הפועל לקח נחשב יוצא דופן?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀